

Valsts dzelzceļa administrācija

Riepiņnieku iela 2, Rīga, LV-1050, tālr. 67233225, fakss 67234105, e-pasts vda@vda.gov.lv, www.vda.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā, 02.03.2021.

Nr.2-6-1

Par AS "Baltijas Ekspresis" sūdzības par VAS "Latvijas dzelzceļš" kā dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja un apkalpes vietas operatora darbībām izskatīšanu

Valsts dzelzceļa administrācija (turpmāk - Administrācija) 2020.gada 5.martā ir saņēmusi akciju sabiedrības "Baltijas Ekspresis" (vienotais reģistrācijas Nr.41203009997, adrese – Dzintaru iela 20A, Ventspils, LV-3602) (turpmāk – AS "Baltijas Ekspresis") 2020.gada 5.marta sūdzību Nr.1.2-5/7-145 par VAS "Latvijas dzelzceļš" kā dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja un apkalpes vietas operatora darbībām (turpmāk - Sūdzība).

[1] Sūdzībā minēts, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" nenodrošina ar Administrācijas 2019.gada 7.oktobra lēmumu Nr. 1.5.-6/2_2019 Par apkalpes vietas operatora un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja VAS "Latvijas dzelzceļš" pakalpojumiem (turpmāk - Lēmums) uzlikto pienākumu nodrošināt pārvadātājiem brīvu piekļuvi visiem publiskās lietošanas Ventspils stacijas ceļiem, kuri nepieciešami manevru darbu, šķirošanas un vilcienu komplektēšanas operāciju veikšanai, ja netiek izmantots īpaši ierīkotais ar speciālu aprīkojumu nodrošinātais Ventspils stacijas šķirošanas uzkalns un ar to tehnoloģiski saistītie Ventspils stacijas sliežu ceļi.

Lai AS "Baltijas Ekspresis" varētu nodrošināt tā komercdarbībai nepieciešamos manevru darbus, šķirošanas un vilcienu komplektēšanas operācijas, tai jāizmanto VAS "Latvijas dzelzceļš" sniegtais vietējo vagonu apstrādes pakalpojums.

AS "Baltijas Ekspresis" norāda, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" nepamatoti nav nodrošinājusi Lēmuma izpildi un uzskata, ka par Lēmuma izpildes iespējamību liecina fakts, ka laika posmā no 2020.gada 6.janvāra līdz 2020.gada 26.februārim VAS "Latvijas dzelzceļš" ir nodrošinājusi AS "Baltijas Ekspresis" iespēju veikt manevru darbus, šķirošanas un vilcienu komplektēšanas operācijas ceļos, izņemot Ventspils stacijas šķirošanas uzkalnu.

Papildus AS "Baltijas Ekspresis" norādījusi uz VAS "Latvijas dzelzceļš" īstenoto dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, jo vietējo vagonu apstrādes pakalpojuma sniegšanai VAS "Latvijas dzelzceļš" izmanto dzelzceļa kravu pārvaldītāja SIA "LDZ CARGO" manevru lokomotīves un mašīnistas.

[2] Viedokli par Sūdzībā minētajiem apstākļiem Administrācija VAS "Latvijas dzelzceļš" lūdza sniegt ar Administrācijas 2020.gada 11.marta vēstuli Nr.2-5-5, 2020.gada 1.aprīļa vēstuli Nr.2-5-9, 2020.gada 23.aprīļa vēstuli Nr.2-5-11 un 2020.gada 22.maija vēstuli Nr.2-5-12.

[3] VAS "Latvijas dzelzceļš" savā 2020.gada 24.marta atbildes vēstulē skaidrojusi, ka Sūdzību uzskata par nepamatotu, jo Sūdzībā minētos apstākļus Administrācija izskatījusi, pieņemot Lēmumu. Lēmumu VAS "Latvijas dzelzceļš" uzskata par nepamatotu, tādēļ tas ir ticis pārsūdzēts, 2019. gada 6. novembrī iesniedzot pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Uz pieteikuma pamata ir ierosināta administratīvā lieta A420284019.

Attiecībā uz Sūdzībā minēto laika periodu, kad VAS "Latvijas dzelzceļš" nodrošināja AS "Baltijas Ekspresis" iespēju veikt manevru darbus, šķirošanas un vilcienu komplektēšanas operācijas ceļos, izņemot Ventspils stacijas šķirošanas uzkalnu, VAS "Latvijas dzelzceļš" paskaidro, ka šādas darbības Ventspils stacijā ir tikušas atļautas līdz brīdim, kad Administratīvā apgabaltiesa 2020.gada 11.februārī pieņēma lēmumu par Lēmuma darbības apturēšanu, kā rezultātā VAS "Latvijas dzelzceļš" vairs nav bijis pienākums izpildīt Lēmumu.

Savukārt, attiecībā uz SIA "LDZ CARGO" manevru lokomotīvu un mašīnistu izmantošanu vietējā vagonu apstrādes pakalpojuma nodrošināšanai VAS "Latvijas dzelzceļš" savā 2020.gada 1.aprīļa vēstulē Nr.2-5-9 skaidrojusi, ka vietējo vagonu apstrādes pakalpojumu ir nepieciešams nodrošināt visā Latvijas teritorijā un tādēļ, ņemot vērā, ka to spēj nodrošināt tikai SIA "LDZ CARGO", VAS "Latvijas dzelzceļš" vietējo vagonu apstrādes pakalpojums nodrošināšanā piesaistījusi SIA "LDZ CARGO". Turklāt, kā norādīts VAS "Latvijas dzelzceļš" 2020. gada 18.jūnija vēstulē, VAS "Latvijas dzelzceļš" pasūta SIA "LDZ CARGO" nevis manevru lokomotīvu nomu, bet vilces pakalpojumus, kurus pakalpojumu sniedzējs sniedz, izmantojot savus resursus - tehniskajām prasībām atbilstošas manevru lokomotīves un sertificētus lokomotīvu mašīnistus. VAS "Latvijas dzelzceļš" nav ne savu manevru lokomotīvu, ne šo lokomotīvu mašīnistu. Lai nodrošinātu pakalpojuma sniegšanu, VAS "Latvijas dzelzceļš" ir veikusi izvērtējumu, un secinājusi, ka pasūtīt vilces pakalpojumus tādā apjomā, kāds ir nepieciešams tehnoloģisko darbu veikšanai katrā konkrētā stacijā, ir ekonomiski izdevīgāk, nekā pieņemt darbā mašīnistus un iegādāties vai nomāt nepieciešamo lokomotīvu skaitu.

[4] Administrācija ar 2020.gada 16.aprīļa lēmumu Nr.2-6-3 pieņēmusi lēmumu pagarināt Sūdzības izskatīšanas termiņu līdz 2020.gada 6.jūlijam.

Administrācija ar 2020.gada 6.jūlija lēmumu Nr.2-6-5 pieņēmusi lēmumu pagarināt Sūdzības izskatīšanas termiņu līdz 2020.gada 6.novembrim.

Administrācija ar 2020.gada 6.novembra lēmumu Nr.2-6-7 pieņēmusi lēmumu pagarināt Sūdzības izskatīšanas termiņu līdz 2021.gada 5.martam.

[5] Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 31.panta pirmās daļas 8.punktu Administrācija izskata pieteikuma iesniedzēja sūdzības, ja tas uzskata, ka notikusi netaisnība, diskriminācija, vai ja tas ir cietis jebkādā citā veidā, jo īpaši sūdzības par lēmumiem, ko pieņēmis publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs (..) vai apkalpes vietas operators par (..) f) piekļuves kārtību saskaņā ar Dzelzceļa likuma 5.¹, 5.², 12.¹ un 12.² pantu (..).

No minētā secināms, ka Sūdzības izskatīšana daļā par piekļuves liegšanu AS "Baltijas Ekspresis" visiem publiskās lietošanas Ventspils stacijas ceļiem, kuri nepieciešami manevru darbu, šķirošanas un vilcienu komplektēšanas operāciju veikšanai, ietilpst Administrācijas kompetencē.

No Dzelzceļa likuma 31.panta 2.² daļas izriet Administrācijas pienākums pieņemt lēmumu par sūdzībām, veikt pasākumus, lai situāciju uzlabotu un informēt attiecīgās personas par savu pamatoto lēmumu. Līdz ar to administratīvā akta izdošana ir obligāta.

[5.1] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 65.panta trešo daļu, ja piemērojamā tiesību normā noteikts, ka administratīvais akts izdodams, bet nav noteikts tā konkrētais saturs (satura izvēles administratīvais akts), iestāde izdod šo aktu, ievērojot piemērojamā tiesību normā noteiktos ietvarus, un šajos ietvaros, pamatojamās uz lietderības apsvērumiem, nosaka administratīvā akta saturu.

Attiecīgi, ievērojot Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmo daļu, jāņem vērā, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj:

- 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (legitīmu) mērķi;
- 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai;
- 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses;
- 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

Izvērtējot Sūdzībā izklāstītos faktiskos apstākļus, Administrācija secina, ka tie ir tikuši izvērtēti, pieņemot Lēmumu. Attiecīgi VAS "Latvijas dzelzceļš" Lēmumu ir pārsūdzējusi un Administratīvā rajona tiesa, pieņemot 2019.gada 12.novembra lēmumu, ir uzsākusi administratīvo lietu Nr. A420284019. Tātad jautājums par piekļuves liegšanu AS "Baltijas Ekspresis" visiem publiskās lietošanas Ventspils stacijas ceļiem, kuri nepieciešami manevru darbu, šķirošanas un vilcienu komplektēšanas operāciju veikšanai, jau ir ticis izskatīts pēc būtības.

Sūdzības izskatīšanai atbilstoši Dzelzceļa likuma 31.panta 2.² daļai jānodrošina sūdzības iesniedzēju interešu aizstāvība un jānodrošina pasākumu veikšana, lai pārtrauktu konstatēto tiesību aizskārumu. Līdz ar to, ievērojot minēto, ka Sūdzības izskatīšana pēc būtības jau ir veikta, jauna lēmuma pieņemšana, nenodrošinātu Lēmuma ietvaros konstatētā AS "Baltijas Ekspresis" tiesību aizskāruma novēršanu. Turklāt jāņem vērā, ka vienas un tās pašas lietas vairākkārtēja izskatīšana nav lietderīga.

Papildus jānorāda, ka administratīvās lietas Nr. A420284019 ietvaros AS "Baltijas Ekspresis" ir pieaicināta kā trešā persona. Attiecīgi notiekošās tiesvedības ietvaros AS "Baltijas Ekspresis" ir iespēja īstenot savu interešu aizstāvību.

[5.2] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 3.punktu pēc nepieciešamo faktu konstatēšanas un administratīvā procesa dalībnieku uzklaušanās iestāde nekavējoties izvērtē lietas apstākļus un izdod administratīvo aktu, ar kuru pilnībā vai daļēji atteikts izdot iesniedzējam labvēlīgu administratīvo aktu sakarā ar to, ka administratīvā akta izdošanai nav pamata vai tā nav lietderīga.

Ņemot vērā šī lēmuma 5.1. punkta ietvaros konstatēto, pieņemot jaunu lēmumu, netiktu nodrošināta Lēmuma ietvaros konstatētā AS "Baltijas Ekspresis" tiesību aizskāruma novēršana un ka vienas un tās pašas lietas vairākkārtēja izskatīšana nav lietderīga, Administrācija secina, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 3.punktam nav pamata izdot iesniedzējam AS "Baltijas Ekspresis" labvēlīgu administratīvo aktu.

[6] Attiecībā uz Sūdzībā minēto, ka vietējā kravu apstrādes pakalpojuma sniegšanai VAS "Latvijas dzelzceļš" izmanto SIA "LDZ CARGO" sniegtu pakalpojumu, Administrācija norāda, ka tās kompetencē neietilpst jautājumu par VAS "Latvijas dzelzceļš" iepirkuma procedūras atbilstības Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma normām izvērtēšana. Proti, ja VAS "Latvijas dzelzceļš" rīcībā nav nepieciešamie resursi tā funkciju izpildei, pakalpojumu sniegšanai nepieciešamie resursi tiek piesaistīti iepirkuma procedūras ietvaros. Ņemot vērā, ka no Dzelzceļa likuma neizriet Administrācijas funkcijas pārskatīt VAS "Latvijas dzelzceļš" īstenoto iepirkuma procedūru atbilstību normatīvo aktu prasībām, Administrācijas kompetencē neietilpst izvērtējuma veikšana par SIA "LDZ CARGO" iesaisti vietējā kravu apstrādes pakalpojuma nodrošināšanā.

[7] Ņemot vērā visu iepriekš konstatēto un secināto un pamatojoties uz Dzelzceļa likuma 31.panta pirmās daļas 8.punkta "f" apakšpunktu un 31.panta 2.² daļu un Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 3.punktu, Administrācija pieņem šādu lēmumu:

atteikt izdot AS "Baltijas Ekspresis" labvēlīgu administratīvo aktu sakarā ar to, ka administratīvā akta izdošanai nav pamata.

Šo lēmumu saskaņā ar Dzelzceļa likuma 31.panta trešo daļu, Administratīvā procesa likuma 76.panta otro daļu, 188.panta otro daļu un 189.panta pirmo daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Šā lēmuma pārsūdzēšana tiesā saskaņā ar Dzelzceļa likuma 31.panta trešo daļu un Administratīvā procesa likuma 185. panta ceturtās daļas 2.punktu neaptur tā darbību.

Direktors

J.Iesalnieks